

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI
CONSILIUL PENTRU STUDII UNIVERSITARE DE DOCTORAT
ȘCOALA DOCTORALĂ ECONOMIE I

ORAȘELE CULTURAL-CREATIVE ȘI DEZVOLTAREA LOCALĂ

GHEORGHE-ALEXANDRU STATIVĂ

Conducător de doctorat: Prof. univ. dr. Marta-Christina Suci

BUCUREȘTI, 2024

Rezumat

Obiectivul principal al acestei teze de doctorat are în vedere analiza și promovarea conceptelor de orașe cultural-creative precum și a unor exemple de bună practică care relevă contribuția acestora pentru dezvoltarea locală. Accentul este pus pe orașele cultural-creative din România, cu referire specială la cele care au fost incluse în cele trei ediții ale Monitorului European (2017, 2019, 2023), care evidențiază impactul pozitiv al acestor tipuri de comunități locale asupra dezvoltării locale, regenerării urbane și implicit asupra coeziunii sociale. Orașele cultural-creative reprezintă exemple ale unei armonioase îmbinări și armonizări între tradițiile culturale, pe de o parte și actualele inovații pentru creșterea atractivității acestora, pe de altă parte. Orașele cultural-creative au un impact semnificativ atât asupra dimensiunii economice a dezvoltării, cât și asupra celor sociale și respectiv, ecologice, într-o relație armonioasă cu mediul. Aceste tipuri de comunități contribuie semnificativ la dezvoltarea locală și regională prin asigurarea unei interconexiuni viabile între numeroasele sectoare economice, cu alte sectoare de activitate precum educația, artele și tehnologia, ceea ce conduce la crearea unui ecosistem vibrant și viabil. Vibrația culturală a orașelor este reprezentată de proiectele, evenimentele și festivalurile culturale care se organizează. Orașele cultural-creative contribuie la stimularea economiei locale prin atragerea investițiilor, prin generarea locurilor de muncă, dar și prin alte activități de tipul turismului cultural. Mai mult decât atât, aceste orașe contribuie la promovarea coeziunii și a incluziunii sociale prin reducerea inegalităților, a integrării comunitare și a îmbunătățirii calității vieții. Regenerarea urbană reprezintă un important proces specific dezvoltării contemporane a orașelor cultural-creative, întrucât acestea desfășoară diverse proiecte privind conservarea patrimoniului cultural și revitalizarea zonelor industriale sau neglijate. Pe lângă aceste considerente, un alt aspect important este reprezentat de atragerea oamenilor talentați, prin investiții în educația derulată de-a lungul întregii vieți și formare profesională în domeniile culturale și creative, precum și crearea unui mediu atractiv, vibrant, care ajută la stimularea competitivității și a inovației. Antreprenoriatul și stimularea inovației, prin formarea unor hub-uri inovaționale contribuie la dezvoltarea unor noi idei, produse sau servicii, fapt care reprezintă un alt pilon al dezvoltării economice și sociale sustenabile, reziliente și inclusive atât a orașelor cultural-creative cât și a comunităților locale cărora acestea le aparțin.

CUVINTE CHEIE: orașe cultural-creative, dezvoltarea locală, industrii creative, coeziune socială, oameni talentați regenerare urbană

Cuprins

Introducere.....	1
1. Aspecte teoretico-metodologice legate de evoluția și tendințele previzibile pentru orașele culturale și creative.....	6
1.1 Orașele creative ca vectori ai promovării și creativității	6
1.2 Clasificarea industriilor culturale și creative	7
1.3 Orașul creativ ca economie creativă	10
1.4 Industriile culturale și creative	11
1.5 Modelul cercurilor concentrice	13
1.6 Specificul patrimoniului cultural imaterial în orașele creative	15
1.7 Identificarea constrângerilor și a barierelor care pot sta în calea dezvoltării creative a orașelor	16
1.8 Sectoarele culturale și creative și promovarea culturii și creativității în cadrul orașelor cultural-creative.....	18
2. Studiul actual de dezvoltare al orașelor culturale și creative analizat pe baza Monitorului Orașelor Culturale Și Creative	23
2.1 Cadrul general de abordare al orașelor culturale și creative pe baza monitorului orașelor culturale și creative	23
2.2 Ipoteze, întrebările și metodologia cercetării.....	32
2.3 Analiza orașelor cultural-creative din cadrul clusterului XXL.....	35
2.3.1 Prezentarea sintetică a clusterului XXL al orașelor cultural-creative	35
2.3.2 Prezentarea primelor cinci orașe din cadrul clusterului XXL	35
2.3.3 Prezentarea ultimelor cinci orașe din cadrul clusterului XXL	43
2.3.4 Prezentarea orașului București	51
2.3.5 Interviu cu reprezentantul Ministerului Culturii	58
2.3.6 Interviu cu reprezentantul Primăriei Municipiului București.....	59
2.3.7 Analiza corelației Spearman în cadrul clusterului XXL	61
2.3.8 Concluzii cluster XXL.....	69
2.4 Analiza orașelor cultural-creative din cadrul clusterului XL.....	69
2.4.1 Prezentarea primelor cinci orașe din cadrul clusterului XL	70
2.4.2 Prezentarea ultimelor cinci orașe din cadrul clusterului XL	78
2.4.3 Analiza corelației Spearman în cadrul clusterului XL	86
2.4.4 Concluzii cluster XL	95
2.5 Analiza orașelor cultural-creative din cadrul clusterului L.....	96
2.5.1 Prezentarea primelor cinci orașe din cadrul clusterului L.....	97
2.5.2 Prezentarea ultimelor cinci orașe din cadrul clusterului L.....	104
2.5.3. Prezentarea orașului Cluj-Napoca.....	112

2.5.4. Prezentarea oraşului Timișoara	120
2.5.5 Prezentarea oraşului Iași.....	128
2.5.6 Interviu cu reprezentantul Mediului Academic.....	135
2.5.7 Interviu cu reprezentantul Mediului Sanitar.....	136
2.5.8 Analiza corelație Spearman în cadrul clusterului L	138
2.5.9 Concluzii cluster L	146
2.6 Analiza oraşelor cultural-creative din cadrul clusterului M	147
2.6.1 Prezentarea primelor cinci oraşe din cadrul clusterului M.....	148
2.6.2 Prezentarea ultimelor cinci oraşe din cadrul clusterului M.....	155
2.6.3 Prezentarea oraşului Sibiu	163
2.6.4 Prezentarea oraşului oraşul Baia Mare	170
2.6.5 Analiza corelației Spearman în cadrul clusterului M.....	178
2.6.6 Concluzii cluster M	186
2.7 Analiza oraşelor cultural-creative din cadrul clusterului S.....	187
2.7.1 Prezentarea primelor cinci oraşe din cadrul clusterului S	187
2.7.2 Prezentarea ultimelor cinci oraşe din cadrul clusterului S	195
2.7.3 Analiza corelație Spearman în cadrul clusterului S.....	202
2.7.4. Concluzii cluster S.....	210
2.8 Analiza nonparametrică a oraşelor cultural-creative	211
2.8.1 Analiza corelației dintre indicele C3 și indicatorii componenți	212
2.8.2 Analiza corelației dintre indicatorii și subindicatorii acestuia	213
3. Analiza și studierea oraşelor cultural-creative din România.....	219
4. Cum a afectat pandemia COVID-19 oraşele culturale și creative.....	228
4.1 Perspectiva națională a locurilor de muncă în industria culturală în UE-27.....	229
4.2 Perspectiva oraşelor din punctul de vedere al Monitorului Oraşelor Culturale Și Creative	230
4.3 Sprijinirea organizațiilor culturale care au potențial pentru generarea de noi locuri de muncă	233
4.4 Măsuri adoptate de oraşele cultural-creative	234
4.5 Concluzii	236
5. Concluzii	238
Anexe.....	253
Lista abrevierilor și acronimelor	273
Lista figurilor.....	274
Lista anexelor	279
Lista casetelor.....	282
Lista tabelor	284